

nevezésesen a leányok nagy hátrányban vannak.

S mégis azt látjuk, hogy az ifjuság se-regestül tódul az intézetekbe, Ezen tódulás komoly figyelmet érdemel a szülők, de főleg a tanügyintéző köreitől, ha a katasztrófát kikerülni akarják. —

Cselkó József.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Gyászmise József Főhercegért.** Csáktornyan f. hó 19-én délelőtt 9 órakor gyász-misét tartottak boldogult József Főherceg lelküdvéért. A misét Pestalics Fabián zárdafőnök mondotta Lach Landulf és Vargha Volfgang lelkészek segédkezésével. A misén jelen voltak: Festetics Jenő gróf, valamint csáktornyai uradalmanak tisztikara, a csáktornyai állomásozó uhánusok tisztikara, teljes számmal, élén lovag Prusinszky őrnaggyal; Csáktornya nagyközség képviselő-testülete és előjárósága; az állami és törvényhatósági hivatalok, az iskolák és a város közönsége nagyszámban.

— **Szanatoriumi igazgató tanácsstagok vármegyénkből.** A József királyi herceg Sanatorium Egyesület-ez évi folyó hó 4-én Budapesten megtartott nagygyűlésében vármegyénkből egy alelnököt és kilencz úrnőt illetőleg urat választott be az egyesület ügyeit intéző igazgató tanácsba. Alelnökké választott: Vidor Samuné Nagykanizsáról, s az igazgató tanácsba bevásztattak: Ziegler Kálmán és Margitai Józsefné Csáktornyáról; Hutás Józsefné Alsóendváról, özv. Darnay Kajetáné Sümegről, Mayer Istváné, Nováról, Pollák Adolfné Tapolcáról, Takács Imréné Keszthelyről, dr. Szabó Zsigmondné Perliáról és Kászonyi Mihály Zalaegerszegről.

— **Allatbetegségek.** Csáktornya nagyközségben szörványosan sertésvész állapotot meg, miért is a zárlat feloldásáig a csáktornyai szerdai hetivásárok nem fognak megtartani. A drávavásárhelyi szombatnapos hetivásárra pedig Csáktornyan keresztül csakis kocsin vihetők a sertések; lábón a felsőpusztaljai—szászkoí, avagy a keipei—drá-

vaóhídi uton lehet hajtani. A csáktornyai vasuti állomásra azonban Budapest Ferencváros zártvásárra és Wiener Neustadt Sannets Schlachthausba sertések a zárlat ideje alatt is szállíthatók.

A pacsai, keszthelyi, zalaszentgróthi, zalaegerszegi járásokból és Zalaegerszeg r. t. városból Ausztriába a hasított körmök bevitelét az osztrák belügyminiszter be tiltotta.

Itt emlíjük fel, hogy a földmivelésügyi miniszter legújabb rendelete szerint egész Zalavármegye területéről nem szabad körmököt és sertéseket Ausztriába kivinni.

— **A muraszterdahelyi áll. iskolában ez évi záróvizsgálatok f. hó 16-án tartattak meg,** mely alkalommal a magyarnyelvi elsajátításában legtöbb szorgalmat kifejtett tanulók között pénztalomból osztott ki. Ehhez szives adományaikkal hozzájárultak: Besnyák Lajos gondn. elnök 10 kor.; Szűts Lajos gondn. tag 2 kor.; Robb Elek gondn. tag 2 kor.; Tokody Ferenc állomásfőnök 2 kor.; Szabó József pályafelügyelő 2 kor.; Kacznik Ignác ig. tanító 4 kor., összesen 22 korona.

— **Agyonütötte a villám.** E hónap 15-én nagy vihar vonult el Letenye vidéke fölött. Lipics Péter rátkai földmives éppen a mezőn foglalatoskodott s a vihar beálltával a hirtelen lezuhogó zápor elől egy fa alá menekült feleségével együtt. A szörnyű ézzen-gés közt vakító villám csapott le s a rá következő pillanatban Lipics Péter holtan terült el a menedéki keresett fa alatt. Feleségét is eszméletlen állapotban szállították.

— **A dráskoveczi plébániai gazdasági épü-** letének újra építése ügyében évek óta folyt a per a községek és a vallásalapítvány, mint kegyur között. Ezen perben a napokban döntött végleg a vallás- és közoktatásügyi miniszter, még pedig úgy, hogy az újra építésben a vallásalapítvány marasztalta el; a hívek csak fuvart és napszámot tartoznak adni.

— **Képviselőválasztási fuvarozási díjakról szóló szabályrendelet.** Mivel az 1899. évi 15. t. c. 7. §-a a) pontja értelmében a választóknak a választás helyére való szállítása és visszazállítása alkalmával az esetre, ha a szállításra és visszazállításra az illető választókerületben szavazásra jogosult választó, vagy vele egy háztartásban élő hoz-

zártározója fogadtatik fel és az illető község a választás székhelyétől 8 kilométernél távolabb fekszik, fuvardij fizethető, e fuvardijakról az említett törvénynek 8 §-ának meg felelően Zalavármegye törvényhatósági bizottsága a május 8-iki közgyűlésen szabályrendeletet alkotott. A szabályrendelet szerint minden olyan fogal után, a melyen 4 választó szállíttatik 8 kilométer távolságtól 10 kilométerig 3—3 kor., 10 kilométertől 20 kilométerig 4—4 kor. és 20 kilométeren fe- pedig 6-8 K. fizethető; a csáktornyai választó kerületben a következő fuvardijak fizethetők: 3—3 kor. a következő tehát: Benkovecz, Drávacsány Gyöngyöshegy, V. hegykerület, Jur-csavec, Pálóvecz, Szoboticza, Toltalu, Vul-lária, Zrinnyifalu; 4—4 kor.: Alsóhársztán, Alsópusztákovecz, Csehovecz, Delejes, Der-zsimorecz, Drávagyház, Drávamagyaród, Fel-sődomboru, Felsőmihályfalva Gáborvölgy, Határör, Hétvezér, II. hegykerület, IV. hegy-kerület, IX. hegykerület, Hodosán, Károlyszeg, Királylak, Magyaród, Mártonhalom, Miksavár, Orehovicza, Pálnovecz, Perlak, Podbrest, Stridó, Szentkereszt, Strelec, Turcsisce, Tur-zóvölgy, Tüskeszentgyörgy, Zalabárdos; 6—6 kor.: Draskovecz, Erzsébellak, Hemusovecz, I. hegykerület, III. hegykerület, Ligetfalva, Muracsány, Murakirály, Murafüred, Oppor-vecz, Ráczanizsa, Végfalu községekből. — Az itt fel nem sorolt községeknek 8 kilo-méteren belül fekvő, fuvardij nem jár.

— **A ki elalszik a kocsin.** Tata Gábor szentmáriai lakos az erdőből fát szállított haza, mikor is utközben a kocsi a rakománny tetején elaludt. Midőn a kocsis Dras-koveczen haladt keresztül, a magukra hagyott lovak azon dráskoveci ház előtt, hová egy héttel előbb szintén fát fuvaroztak, le- térték az utról, miközben a kocsis az árokba fordult és pedig oly szerencsétlenül, hogy az egész teher a kocsisra borult, ki azon-al szörnyet halt.

— **Missio** Letenyén nyolc napon át szent missiot rendeztek a budapesti lazaris-ták s ez folyó hó 20-án ért véget. Nap-nap mellett óriási tömeg részvétele mellett foly-tak le a vallásbeli ajlatosságok és különös-sen a szentbeszéd, amelyeknek hatása igazán hihetetlen. Vadházaságban élő felek léptek törvényes házasságra, elkeseredett, régi

folyton éhségről panaszkodnak. Az I.-ső és a II.-od osztályú ellátás között különben az egész különbség, hogy a 2-ik osztályban 1—2 étellel kevesebbet szólnak fel, továbbá, hogy míg az I.-ső osztályú félkék a hajó közepén, tehát ott vannak elhelyezve, a hol a hajó ringatása legkevésbé érezhető, addig a II.-od osztályú félkék a hajó elején vagy végén helyezték el, és így bennük a hullámjárás erősebben érezteti hatását.

A ki azonban nem akarja magát a bizony-talan hajódeszkákra bizni, s nem szereti sokáig nélkülözni a szilárdabb alapon nyugvó száraz-földet, vasuton lemehet az olasz csizma sarkáig, csak Brindisin száll hajóra, mely e pontról 9 óra alatt le és átszállítja Korfüig, a mi pedig hajózás-nak igazán nem sok.

Én a magam részéről egy 3-ik mókját vá-lasztottam a Korfüba való utazásnak, mely az előbbi kettőnél hasonlíthatatlán érdekesebb. Van az osztrák Llyodnak egy heti hajójárat, mely kö-zel 14 napot vesz igénybe Triesztől-Korfüig; az utazás vele tehát időben hosszadalmas ugyan, de mert állandóan az istriai és dalmát, majd a mon-tenegrói és Albán tengerpart mellett és az ott fekvő kikötők legnagyobb részének érintésével halad el, egyedül alkalmas arra, hogy mind e par-tokról mely és állandó benyomást nyújtson. A harminc év előtt tengerre bocsátott „Galatea” hajó a mai viszonyokhoz képest, arra való tekintettel, hogy inkább teherárak, mint személyek odábitása céljából épült, sem nem szép, sem nem fiatal még csak nem is gyors, mert csak 860 ló-

erjű géppel rendelkezik, tehát semmikép sem mérkőzhetik a 2000 lóerjű pompás „Styriával”, a mely 2 nap alatt hozott bennünket vissza Tri-eszbe, — de szép nyugodtan haladt, minden é- rdekesebb kikötőben 2—6 órát vesztegelt, és így módot nyújtott az Adria egész keleti partjának alapos megtekintésére. Póla Istriában, Lussinpic-colo, Zara, Spalato, Ragusa, Cattaro Dalmátiában; Antivári és Dulcigno Montenegróban; Medua, Du-razzo, Valona, Santí, Quaranta Albániában örökre felejthetetlen panoráma gyanánt vonultak el előt-tem. Triesztől Pólaig nagyon változatos az utazás; a hajó mindig a part közelében marad és a messziről rendkívül festői, a közelből azonban nagyon is nyomorúságos benyomást tevő istriai parti városkák igen szép tájképeket nyújtanak kéklő öbleikkel és hol zöld, hol kopár háttérükkel.

Póla, mint a osztrák-magyar monarchia egyetlen hadikikötője, általában ismeretes, régi, a római időből származó város, melynek legtöbb ókori nevezetessége a hatalmas, 20—25000 nézőre berendezett amphiteatrum, a hol a tudósok néze-te szerint egyéb játékok mellett valóságos tengeri ütközeteket is produkáltak. A tenger partján emelt hatalmas kőépület külső falai még igen jó álla-potban vannak, és holdvilágos éjjelen csodálatosan szép látványt nyújtanak. Maga a város a sok ka-tonával, tengerészettel, mozgalmal képet ad, de egyébként unalmas, poros és nélkülöz minden szó-rakoztatást. Környéke teljesen kopár és nyáron tűrhetetlenül meleg, a mellett maláriás is. Magyar-or-szágból odakerült hadifaink legnagyobb része

hónapokon át szenved az alattomos betegségben később azonban, keves kivétellel megszokják a klímát. Az az egy óra, mely a keresztül utazó ha-jók kikötésére van szánuva, teljesen elég a város összes nevezetességeinek megtekintésére bár én több ízben és mindenkor néhány napot töltöttem ott, a tartózkodást csak jó ismerősök társasága tette tűrhetővé. A tengerészeti parancsnokság engedelmével megtekinthető a hadihajógyár és vala-melyik hadihajónk, ha éppen szolgálaton kívül van, a mi érdekes látvány és ez tulajdonképen az egyedüli megnézni való, a mit a modern Pola nyújt. Egészen legszebb képet nyújt a kikötőbe való behajózáskor a város, mely látványuk ér-dekességét rendkívül emeli a festői amphiteatrum.

Mikor a hajó elhagyja Polát elsiet az istriai felsziget legdélibb pontját alkotó hatalmas világító torony mellett, megnyílik előttünk a félelmes és hírhedt Quarneró. Az adria tengernek ezen része szeles és viharos időben azért nagyon kellemetlen, mert a hajó délkeleti irányban hasítván az im-már mintegy 2—3 órán át minden parttól mentes szabad tengert, úgy az északkeletről érkező zimankós bőra, mint a délnyugatról sivító és a kedélyre is ólomsúlyt gördítő sirocco oldalba kapja a hajót, már pedig a tengeri betegségben tapasztaltak szerint a hajónak ringató mozgása rendszerint sokkal hamarabb idézi elő a tengeri beteg-séggel járó rosszullétet, mint az u. n. bukdácsolás, vagyis az előre, hátra ingás. A tengeri betegség pedig egyáltalában nem irigylendő állapot. A baj valódi mibenlétét eddig még nem állapította meg a tudomány, de általában agybántalomnak tartják.

haragosok s ellenségek nyújtottak egymásnak békejobboldt s rég ellopott dolgok kerültek vissza jogos tulajdonosaikhoz. Mindennap reggel öt órától estélig hétig tartott az a szinte emberfölötti, dicső, istenes munka, amelyet Guzics Lajos és Tichy Sándor lazarista atyák önfeláldozó buzgalommal végeztek. A hatásra és eredményre aztán, amely ihletett istenáldotta munkálkodásuk nyomán fakadt, elégedettek, sőt büszkék lehetnek e kitünő szerzetesek, akik nagyműveltségű, kedves modorokkal és szigorú, példás életmódjukkal csak fokozzák azt a mélyenjáró hatást, amely apostoli tevékenységükben megnyilatkozott. Elég talán jellemzésül annak konstataciója, hogy nemcsak a közvetlenül érdekelt katolikus, hanem a református és zsidó hitfelekezethez tartozó közönség tagjai is végig hallgatták és az elismerés minden jelzőjével kísérték a nagyszerű prédikációkat. Az utolsó nap egy hat méternyi magas, hatalmas tölgyfa keresztet hordoztak végig ünnepeles körmenetben a város főutcáján s azt a templom fala mellé leásták a megszentelt napok emlékeztetére. A processzió végeztével a letenyei intelligens hölgyközönségnek Merkly Antalnén, Orosz Bélánén, Horváth Ferencné, dr. Csempe Kálmánné, Folly Katinka, Folly Ilonka, és Fenyősi Ilonka lagokból alakult küldöttsége, Merkly Antalnéné vezetése mellett tisztelgett a rendkívüli szolgálat kifejtett szerzeteseknél s megköszönte áldásos hitbuzgalmi fáradozásukat.

— **Az Iparosifjak júniálisa.** A »Csáktornyai Iparosifjak Egyesülete«, mely már oly számos esetben adta jelét életrevalóságának, fényes s minden tekintetben sikerült júniális rendezett f. hó 22-én helyben, a »Fehér galamb«-hoz címzett vendéglő kert-helyiségében. Az egyesület vigalmi bizottsága láradtságot nem ismerő buzgalommal iparkodott azon, hogy a júniális a közönség teljes meglepedésére sikerülhessen, s az egyesület jó hírneve öregbedjék. Ennek felette kedvezett az időjárás is, minek folytán oly nagy számban kereste fel a közönség a kert-helyiséget, hogy valóban alig lehetett mozogni, s bizony—bizony nem egy jókedvű vendéget láttunk, ki állva togyasztotta el ozsonáját, vacsoráját, csak hogy részt vehessen a mulatságban. Délután 3 órakor Sár-

közy zenekarának játéka mellett vette kezdetét a júniális, s vigan, a legnagyobb jókedvvel csak a hajnali órákban ért végett. Folyt a tánc, a csapfetti szórás, pattogtak a bombák, akárcsak a mukdeni útközvetben; este kigyultak a szebbnél-szebb színes lámpionok, s egy koleidoskopszerű est tárult fel a jelen voltak előtt. Délután az apróság, no meg a papák, mamák nevetetésére is versenyfutás, birkozás, lepényevés, spanyol bikaviadal tartott; volt a kerthelyiségben csodaember, gyorsfényképező sátor stb. is felállítva a nagyközönség mulattatására. Az iparosifjúság e mulatsága a várakozást felülmulatta, szép és vidám volt végig, s a nagyközönség megmutatta most is, hogy ez ifju egyesületet támogatni akarja, támogatni fogja, mert a törekvő ifju egyesület nap-nap után rászolgál a közönség bizalmára, kirendeli annak a jóindulatát nemes és hazafias törekvéseivel.

— **Firenze és Velence.** A mi fáradt és tul-finomult idegeinknek egy álma van tavasszal: Firenze, a virágok városa és Velence, a tenger királynője. A villamos csengők és az örökös kocsibogóság zajából oda vágyunk, a csendbe, a hol a piasszak tele vannak nyíló virággal a virágok vásárja idején és a hol a lagunakon nem ver port és lármát a gondola, mikor a barna gondolierik kurjongatásai közt jobbra-balra hajolva siklik tova a márványfalak árnyékában. Még korban is visszaterünk a mi ideges, lármás világunkból a romantikus, költői századokba, a mikor a Medicek, Sforzák és a dogek uralkodtak. Oh, a velencei doge-palota, a mikor oszlopos falára ráttűz a nap! Az oszlopfek figurái és a tetőpárkány márvány-csipkéje szikrázik az arany sugárban. Ez a város, úgy a hogy itt maradt előttünk, a város széléhez, biggyesztett vasutjával, vizereivel, végtelen tengereivel, megmaradt úgy, a mint a középkorban volt s a San-Marco órom-falán a fehér márvány-angyalok minden este az égbe szállanak ma is.

Az olasz városok önkényuralmát, Velence, Firenze, Milano köztársasági, monarchikus és katonai tiránisát ismerteti meg dr. Csuday Jenő a Nagy Képes Világtörténet VI. kötetének most megjelent 218—219. füzetében.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára diszes félbörkötésben 16 korona; füzetként is kapható 60 fillérével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői út 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján, havi részletfizetésre is.

— **A mulatságvege.** Petrovics István györgyhegyi lakos korcsmájában együtt mulattak Pecz Antal és Tuzek Pál. Eleinte meg voltak nyugodtan, később azonban összeszólalkoztak, a minek vége az lett, hogy Tuzek Pál Pecz Antalt zsebkésével jó összeszurkálta.

— **Gólyavárás 80 éves korban.** Kozarics Cecília 80 éves opporoveci lakos állhatatosan azt erősítette, hogy áldott állapotban van, s mert együtt lakik a többi szegényekkel, a bekövetkezendő anyai örömkökre való tekintettel külön szobát követelt a bírótól, a mit még is kapott; de a gólya már három terminust elmulasztott.

— **A közigazgatási bizottság üléséből.** Zalavármegye közigazgatási bizottsága 13-án tartotta június havi rendes ülését Hertelendy Ferenc főispán elnöke alatt. Az alispán jelentette, hogy közegészségi állapot a felnőtteknél igen jó, a gyermekeknél kedvező volt. A személy és vagyonbiztonságot apróbb lopásokon kívül más nem zavarta. Májusban 14 tüzesetet jelentettek be. Az összes kár 23.766 K., amelyből biztosítás által megtérült 14.348 K., tehát biztosítatlan maradt 9418 K. A közigazgatási viszonyok elég jók. A legelők bő táplálékot adnak az állat-állományoknak, van elég zöld takarmány s a terméskilátások kedvezők. Öngyilkosságot 4 e-

gyén követett el. Véletlen szerencsétlenségnek 8 egyén esett áldozatul Május hónapban a t. főorvos megvizsgálta a perlaki, csáktornyai és alsólandvai járások trachomás betegeit.

Állategészségügy. A haszonállatok egészségügyi állapota a ragadós betegségek jelentékeny terjedése miatt rosszabodott. Áprilisban 29 közönségben állapították meg ragadós betegség s ez a szám május hó folyamán 69-re emelkedett. Az állatvásárok forgalma a csáktornyai, alsólandvai és pacsai járásokban élénk. egyebütt gyenge volt. A Pozsony—varasdi áll. közuton levő muraszerdahelyi Murahid újraépítése körébe tartozó mederpillér alapozás szünetel, mivel az eddigi alapozási mód eredményre nem vezetett és a miniszterium által elrendelt pneumatikus alapozásra vonatkozó tárgyalások még befejezést nem nyertek. A közlekedés a régi hidon mindig fennakadás nélkül történik. A Csáktornya—stridói 2 sz. hid kijavított. Ütrendőri események közül felémilitendők, hogy a Pozsony—varasdi állami közút 236—237 km. szakaszon kiültetett gyümölcsfák közül 18 darabot ismeretlen tettesek kitérték.

— **Postagalambok felbocsájtása Csáktornyan.** Folyó hó 22-én, reggel fél 6 órakor nagyszámú kíváncsi tömeg figyelte a csáktornyai vasuti állomáson egy őrmesternek azon fáradozását, melylyel vagy 500 galambt eresztett fel két csoportban. A kíváncsiak azután megtudták, hogy az őrmester a budapesti Columbia társaságnak a kiültetett, ki a társaság által betanított s magával Csáktornyára hozott postagalambokat bocsájtotta fel. E galambok elsőcsoportja versenyt röptült Budapest felé, hová körülbelül 3 óra alatt kellett megérkezniük. A második csoport galamb szintén Budapest felé repült.

— **Vadorzó.** Gróf Andrassy Sándor letenyei erdőse, Nagy Lajos tegnapi este éjjel majdnem áldozatul esett egy veszedelmes vadorzó gyilkos támadásának. Az erdőőr ugyanis a mondott időben lövést hallott eldördülni a gróf Andrassy-féle Csitár erdő egyik sarkán s oda sietve, tapasztalta, hogy a lövés Kis János rovtól multu letenyei őrsálegénytől ered, aki a tilos területen vadra lesett. Mikor az erdőőr fegyverének átadására szólította fel a tettenkapott vadorzót, ez a kilőtt fegyverrel oly erővel sujtotta föbe az erdőt, hogy azt nyomban elborította a vér s a mire a kábultságából magához tért, a vadorzó elillant. A letenyei csendőrök másnap letartóztatta a veszélyes merénylőt.

— **Közgazgatási tanfolyam.** A községi és körjegyzők kiképzése céljából Szombathelyen rendszeresített községi közigazgatási tanfolyamon, Szombathely város támogatása mellett, már két év óta internátus áll fenn, melyben 20 szegénysorsu hallgató díjtalanul teljes ellátásban (étkezésben részesülhet az internátusba felvett hallgatók ágyneművel is ellátatnak. Bővebb felvilágosítások kaphatók a községi közigazgatási tanfolyam igazgatójánál, Szombathelyen (vármegyeház).

Felolvas szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és laptulajdonos:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUZZ SÁNDOR)

A baj fellépése tisztán az egyéni inclinatiótól függ, bizonyos azonban, hogy számtalan »biszton« hatónak állított ellenszere közül egy sem használ annak, a kinek hajlama van rá. Saját tapasztalásom szerint, leszámítva a tulérzékeny egyéneket, tagadhatatlanul jó hatással van mindazon erős szeszes italok (bor, cognac stb.) élvezete, melyek a vért az agyba hajtják. Egy jó fajta spice, az erős dalmát vagy olasz vörös borokból, melyek minden hajón bőven kaphatók néhány órai s nem túl erős hullámozás elbírására kellőleg megerősíti az embert; persze napokon át tartó vihar ellen az sem használ, hacsak az ember alaposan le nem szopja magát és az időt lehetőleg átalussza. A tengeri betegség különben nem veszélyes, bár gyöngye szervezetei, különösen előre haladt szivbajban szenvedőknél halálos végű esetek is előfordultak.

Annak illusztrálására, hogy mennyire előre nem látható a tengeri betegség fellépése, élő bizonyosság egyik utitársam, a ki, saját elbeszélése szerint, már bejárta a nagy óceánokat és baj nélkül kiállott nem egy hatalmas zivatart, utazásunk első éjjelén, ugyszólván teljesen simatenger mellett megkapta a bajt, az egész éjszakát a legrettenetesebb kínok közt töltötte. Valamint az is mese, hogy a hajósok idővel megszokják. Kapitányunk mesélte, hogy szolgálata első három évében minden vihar alkalmával beteg lett és ha erős zivatartba kerül még manapság is közel 30 évi szolgálat után nem egyszer erőt vesz rajta a baj.

Sve pošiljke se tičuđ zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime, Margitai Jožefa urednika Csáktornya,

Izdateljstvo:

knižara Fischel Filipova, kam se predplate i obznane pošljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znastveni i povučljivi list za puk

izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 8 kor.
Na pol leta . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor

Pojedini broji koštaju 20 fill

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: «Csáktornyai takarékpénztár» «Muraközi takarékpénztár» «Csáktornya Vidéki takarékpénztár» i t. d.

Zemlja.

Od kojega gud meštra moremo zahtevati, da pozna svoju oružje, — naprimer — stolar ni samo da zna, kaj je hoblič, nego da i zna s njim nekaj delati. Ali i to bi spajnsno bilo, ako jeden ravnitelj fabrike nebi poznal pod svojim ravniteljstvom stojiće mašine, pak i to, da on nje zna i v gibučij položaj donesti. Ali i gazda ima oružje i fabriku. Njegovu oružje je plug, a fabriku pak mater zemlja. Ovu njegovu fabriku more ravno tak dostići nesreća, kak oženj ili potres more najedenput poništiti najvešću fabriku. Med redovitimi odnošaji ipak najprvić nad vodjom stoji, da bude sve poredoma išlo i po svojim putu napredovalo i da njegovomu trudu bude i pošten hasen.

Gazda najprvić mora poznati svoju zemlju i potrebno je, da ju s najbolšim načinom zna na hasen obrnuti, iz nje stalnoga dohodka da si pribavi. Ki bi to rekel, da svaki gazda pozna svoju zemlju, nekaj takvogu bi rekel, kaj bi naravsko bilo, ali kaj — vu najviše slučajov nebi bila istina. Ali to — kak bi to vnogi mislili, niti nije tak jednostavna stvar, jer med zemljom i zemljom je velika razlika. Jedna se teško otopi — dakle je mrzla, druga je pregoreta.

Jedna vu sebe nazetu mokrinu dugo zadržji, pomalem se suši, druga pak, kak lahko vu sebe zeme, tak ju i odpusti, tojest se fletno suši. Jedna je čela, tak zvana ilo-

vačna, a druga pak prhka i mehka. Jedna je bela a druga pak črna. Još bi i dalje mogel razlike napredavati, ali za razsvetljenje velikih razlikah jesu i ova dosta. Naznačene razlike pak su od toga, da zemlja, koja rodi, izhaja iz svakojačkih vu zemlji i po zemlji, po bregah se nabadajućih kamenah, koji se na prah obrneju. Obrneju se pak po vetru, deždju, suncu, od zime i od vrućine. Ovo je onda zrok da nekoja zemlja je lahko, a nekoja pak teško za obdelavati, da nekoja je bolša, nekoja hujša i tak onda i njezin hasen je gde vekši gde pak meniši.

Glavni deli zemlje su ilovača, pšek, vapno i od sprhnenja dele biljine, od česa nastane humus, tojest ova črna zemlja. Poleg skup zmešanosti ovih glavnih delov je onda zemlja ili teško za obdelavati, trda ili prhka, ili jako vuhka itd.

Ilovačna zemlja je za teško obdelavati mokrinu vu sebi držajuća, zakaj po hladneših krajov mrzla pak ako još odspodnja zemlja čez sebe nepušča mokrinu, čisto bude mokra, a po drugi strani pak još vu dugi sušini se neposuši. Med oranjem takva zemlja je grudasta, pak ako se te grude posušiju, kak kamen postaneju trde. Jer je ilovačna zemlja mokra i mrzla, poleg toga vu njoj se sve teško gene. Teško prhni vu njoj gnoj, i teško se klije sème. Poleg toga ova zemlja je jako zahvalna gnoju. Nemoramo se bojati, da bi ilovačnu zemlju zagnojiti mogli, pak niti od toga, da bi gnoj vu njoj pod kvar došel. Ilovača najpre ne samo pohlepeno zeme vu se hranljive stvari nego

je i verno začuva tijam tak dugor, doklam korenle biljine hranjive stvar nego pošćeju. S rečjom ilovačna zemlja je takva kak šparavni gazda, koj ono, kaj mu je zvišega, na kup si skup zmeče, da bude na svaku silu pripravljen. Ilovača ako je s puno pšekom zmečana, pesnata i ilovača se zove. Zavezanu naturu, ilovačne zemlje vapno i humus slabiju. Takva napomenje zavezana žilava ilovača, vu kojoj više finoga hamoka i vapna ga zove se valjog. Pšek, vapno i humus slabiju hude znamenitosti ilovače, kajti ilovaču za mehku, za lahko obdelanu, vodu prekpustljivo s rečjom za dobro vćiniju. Ako »pšeničnu» zemlju čujemu povedati, zavezano i vu humusu nikakovu potreboču nepoznatu zemlju mislimo. Ako »ječmenova» zemlju čujemo najprvić na valjoga mislimo, vu kojoj ječmen vu najboljši kakvoći raste ali vu koji zemlji čerlena detelica i kukurica lepo raste. Nazadnje, ako »hrženu» zemlju čujemo, po tem pesnatu zemlju razumevamo. Ako pesnata zemlja samo iz takoga zvanje kvarc (kremen) drobtine je, onda ova zemlja je po gospodarstvim nikaj ne vredna.

Pšek se malo drži skupa, lahko je za obdelati, ali ravno zato jer je rahi, fletno i zgubi mokrinu. Ali i pšek i fletno porfrati hranljive svoje stvari. Gnoj se fletno razsika, dežd ga vu odspodnja zemlju zapere, tam kam već korenje nedosegne. Zato na jako pesnatu zemlju teško prhnejućega gnoja denemu, dalje na kratkeše vremena gnojimo jer nemremo računati nato, da bi

Z A B A V A.

Plaćni dan.

Bilo je baš liepo jutro mieseca Augusta. Pred nizkom, slamom pokritom kućom je stala stara majčica, držeca svojom drhćućom rukom svog sira, mladoga podjagara za ruku te mu govorila: »Nećini toga, bogati Amberger te je doista teško uvriedil, ali ga za to nemoj mrziti, to nije kršćanski, moj lveki!»

Mladićove oči se zablesnu. »Opsoval me je, jer se boji, da me nebi njegova kći Čilika pričela rada imati! — A znaš majčica, ako me Čilika hoće, tak se posvadim celim svielom za njezinu ljubav!» —

Mati stepe glavom. »Pusti moj sinkotu gzdavu dievojku, ta nije za tebe.»

»Kaj? — Nije za mene» — zavikne on — »jeli za to, što sam siromak? Ja baš neću druge. Ali stari se neka pazi, on je zvierokradica, ja sam mu u tragu, ja ga već vlovim. Zbogom majčica!»

I otide u brdine, a mati ostane mrmlajuć kratku molitvu.

Još je bila na travi rosa i jutranji vietar je listjem drveća suštil, dok je mladić uz brdo šumom koracal. Gore na visini je sunce već svoje zlatne trake razprostiralo, da su se špice klisurinah u njih leskale, kak diamanti. Visoko gore je kružil orel, sve na okolo je bila tišina. Kakti liekoviti balzam je ta zmožna liepota naravi ublaživala uzbunjeno srce mladića.

Na jedankrat zapne njegovo viesto oko u jat u divokozah tam preko obronka klisure, jagarska želja ga spopade i on vzeme iz ledjah svog štuca te ga navine. On kozel tam, baš liepo živinće, na njega će pucati. Na jedan krat pukne puška med pećinami u njegovoj blizini i kozel se strovali na zemlju dočim se ostale divokoze med pećinami razbiješe. Jedno vrieme stoji jagar osupnjen, kakti prikovan k zemlji a odmah ga obide po celom tielu neka neugodna trzavica. Tam izmedju kamenja se digne čoviek te se hoće po pogibeljnom obronku pienjati do svojeg pliena.

»Stoj!» — zagrmi iz ustah jagarovih. Zvierokradica se okrene srdito onamo, odkud je glas dohadjal, a to je bil bogati Amberger. Jedan hip su obadva muža jedan

proti drugomu stali oko u oko, iz Ambergerovih očuh je sievala biesnoća, ali jagar se je zmislil svoje dužnosti bez osvete pak zavike: »Štuca sim!» i digne svoju pušku, ali u tom lipu pritisne Amberger svoju pušku na lice i dur . . . jeka se od pećinah odbija a mladi jagar pogodjen u prsa se sruši na zemlju. Jedan čas gleda zločinac na svoju krvlju oblejanu žrtvu, a onda groznom kletvom na ustih otide med klisure. Jedine brdine su bile sviedoci zločina, ali Bog je videl i jedna mati dole nije se badava molila Bogu za svoga sina. — Nekoliko pastirah su poslie našli teško ranjenoga te su ga spremili u dolinu. Dan i noć je mati kod bolestnika sedela te je slušala njegovo dihanje i Majku božju molila, da joj sin ozdravi.

U miesto se je medjutim podjedno iztraživalo za zločincem. Ranjeni je samo tvrdil, da ga nepozna, ali mati njegova ga je ipak iz sinovog fantaziranja u vrućici saznanala, ali je šutila te mu je u svojem kršćanskom srdcu odprostila.

Jedne večeri, kad je s bolestnikom već na bolje krenulo te je sladko driemal, pokuca na vratih, mati, koja je polag postelje

se gnoj tak dugo držal, kak vu ilovači. Vu najnovšem puka znaju hasnuvati za trsje, jer vu pesku nemre se tak širiti filloksera. Pesnata zemlja je samo tak dugo nezahvalna, doklam ju v dobru jakost nadone-semo. Vu dobro pognojenu pesnati zemlji izvrstno hrz, tečen duhan i glasovite dinje razteju neračunamo tomu ono izvrstno vrtno povrtelje i to, da ravno v pesnati zemlji razte dober kalamper. Da kak more biti zahvalen pesek, jesu to i osvedočili Kecske-métanci, ki ravno vu pesko izvrstne gorice, sadovnjake i povrtelje imaju.

Tabor' vu Ažiji.

Dok tu vu Europi se svi dotični krugi natem trudiju, da mir napraviju med Ruskom i Japanskom, zatoga se vu Ažiji opet znameniti dogodjaji pojavljaju. Kak iz bojnog polja javiju japanci su već obkolili rusko desno i levo krilo i glavna bitka se već na kraj ovoga meseca čeka. Japanci se i na to trsiju da rusku vojsku odrežeju od Vladivostoka i da ovoga varaša osvojiju. Veliju, da je jedan japanski general sa 100 jezer soldatov stupil na suhu zemlju i da mu je cilj osvojiti Vladivostok.

Politički pregled.

Ovoga meseca 21-ga je bilo zadnje orsačko spravišće. Na ovim spravišću se je prečitalo kraljevsko pismo, poljeg kojega je za minister predsednika Baron Fehérváry Géza imenuvan.

Po razpravljanju ovoga prijavljenja se je prečitalo drugo kraljevski pismo koje sadašnje orsačko spravišće zapre do septembra 15-ga. Dakle sada do septembra 15-ga nebude orsačko spravišće se držalo.

Fehérváry bude sada razpravljal sa levimi strankami da slogu napravi med narodom i med kraljem.

već sva strla od skoznuvanja takodjer malo zadriemala, stane i ide vrata otvoriti. Začudjena stane, kad vidi, da je unutar stupila Cilika, kći Ambergerova te je starici predala košaru, koju je na ruki nosila.

»Nemojte se srditi, nekaj malo sam vam donesla« — rekla je te se je u licu sva požarila — »pak bi rada pitati, kak mu ide?»

»Bolje mu je« — odgovori starica — »a jeli tvoj otac zna za nesreću?« — zapita ju drhčućim glasom te strahom gleda u lice Cilikino.

»On nikaj nezna,« — odgovori posve nedužno dievojka — »ali meni je vrlo žal za Ivanom.« — i u tom hipu ju suze obliju. Starica je tekar sada opazila, kak je Ciliki no lice od žalosti propalo.

»Cilika!« — dojde glas iz postelje, bolestnik se je probudil te je mislil da sanja, kad na jedankrat Ciliku opazi, na kojoj je njegovo srce cilim svojim žarom viselo.

— »Cilika!«
Ona sad veselim licem skoči k postelji te klekne, on pak ju hoće rukami zagrliti, ali se od slabline nemože ganuti, ali Cilika to videća, zagrlil ga voljko te ga na vruće

Kaj je novoga!

Zgorota mala pucica.

Radi materine nepazljivosti postala je aldovom vu Dekanovcu Muračić Jakoba tri ljetošnja njegova mala čerka. Mati okolo komena je posluvala i malu svoju čerku je na kraj komena položila. Mala pucica se tam igrala, dok ne slučajno prehitila je na kometu stojećega lonca, koj iz vrelom vodom bil je napunjeni. Voda vsa se na malo pucicu zlejala i nju tak vsu po parila, da još on dan sirotica je vumrla.

Vumrla je.

Koósz Antal podturenskoga učitelja i za jedno orgulištu je velika nesreća dostigla, vruču ljubeća njegova žena rođena Pallér Sabina tekućeg meseca 11 dneva svojega življenja vu 25 ljetu je vumrla. Pokojnicu Podturen i cela okolica iz najveškim sučutom ovog meseca 12 dneva na mestili su na vekivečno počivališće. Bog njoj daj duši pokoj vekivečni!

Drva su krall.

Iz Festetics Jenő grofa gymölcshegyijske šume prošastoga meseca zadnje dneve devet gymölcshegyijski stanovnikov do 152 kórun vrednih drv spokrali jesu.

Ekžekucija sa prečkami.

Sostarics István muraszentmártonskoga notariuša pisar na ekžekuciju išel je sa obćinskim malim birovom, k Zamoda Balaža ženi györgyikejskoj stanovnici. Medjutim ekžekucija nise vu ljepim miru podnašala, ar ekžekuciju trpeća zenska sa jednom motikom vu ruki tak je nje prijatelno primila, da ovi samo svojim hitrim nogam imaju zahvaliti, da bez vsakoga osebniješega spomenka mogli su ostaviti znameniti hižne gazdarice stana. Jer sram je bežanje, ali je hasnovito.

Gulečl samoubojnik.

Fischer István Hatvan zvane obćine pod notariuš, ove dneve dojde k svojoj, sestri Baš ekžekutora ženi i opet peneze prosi od nje. Bašovica ga odpravi i veli nje-

mu, da mu je već dosta zdavala. Nato Fischer revolvera na meri proti svojoj sestri kojoj se vendar jako težko uzpjelilo na dvor po beći gde veliku larmu je činila. Dot čas Fischer vu hiži je vu prsa strelil sebe. Redarstvo Fischera, koj je smrtno ranjeni postal, ga vu špital odpeljalo.

Jabučnica.

Već višekrat opisali jesmo, da po nekajih okolica osobito ljubiju jabučnicu. Ovak na peldu vu gorjem Medjimurju takaj odkud ovo naše mnenje višekrat potvrđavaju segurna svedočanstva. Sad zadnjokrat takaj Horvatič Anton 22 ljetošni i Horvatič István 18 ljetošni faluhegyijski fličeki su iz svojimi čini potvrdili ovo naše mnenje. Oni najmre, buduć jabučnice imali nisu dakle iz Perés Gašpar VII distriktuskoga stanovnika na faluhegu ležeće pivnice, si jesu nadomestili i svojoj žedji za dosta vćinili, na takov način, da prek odprtega pivničkoga obloka vu jeden jabučnicu vu sebi zadržavajući lagev jednu plehnatu cev su nuter na peljali i prek nje skoro do jedne vedre jabučnice su van zvadili.

Nogi i baronesa.

Baronesa Huszár Mariška pred pol ljeta dnevom prije toga je saznala da Nogi general spravlja poštarske štempline i kajti baronesa bi vre davna si rada bila priškrbeti redke izhodne štempline, lista je pisala Nogiju, da za naše zameniti naj njoj pošle japanske, kinajske i mongolske štempline. List je vre lani bil otišel i gospodičina je želno čekala odgovora. Po šest meseci napokon došel je tak želno čekajuči list, vu kojem Nogi odprost prosi od baronese, da tak kesno njoj odgovori, nego — tak veli jako je zauzeti na bojnim polju. Za jedno priklopil je prošene štempline i svojega lista ovak je za ključil: Kušujem vam ruke iz poniznim pozdravom: Nogi general.

Sa vrellm vojskom polejano dete.

Vu Kánya tolnavármedjinskoj obćini Takács Istvana žena sa tom prošnjom došla je k Vörös Istvana ženi, da naj zvraci jedno ljetu staroga njenoga sineka. Vračarica je osobitoga načina smislila za zvraciti dete.

čelo kušne. Našli su se! Starica mati pako sklopi ruke na molitvu; sad joj je bilo sigurno, da će joj sin ozdraviti. — —

Nastala je zima, cipeliš visoki snieg je zavil cielu okolicu. Bilo je kasno u večer, jagar sa svojim sada već ozdravljenim pomoćnikom Ivanom su išli iz lova. Mladi pomoćnik je bil osobito dobre volje, em je znal tko ga pri njegovoj majčici doma čeka. — Više krat si je promišlaval, jeli bude on s Cilikom jedan par ikada je stari Amberger ga je posvuda izbiegaval i mu se vugibal, — imal je i zakaj, — a Cilika se je često znala plakati, jer je otac hotel cieloga grunta ovde prodati i drugam se odseliti. Ona dakako nije niti iz daleka sanjala, koj bi tomu mogel zrok biti, ali stari Amberger se je ipak bojal, da ga podjagar Ivan nebi ipak sudu predal, akoprem se njegovomu dosadanjemu mučanju nije mogel u sebi načuditi.

Jagar je bil, kak navadno, dobre volje, pak je uzput Ivanu pripoviedal iz svojeg negdašnjeg soldačkog života vesele doživljaje, kad na jedan krat začuju u šumi puškinu hit i odmah zatim zvanje u pomoć i

dok su se oni orientirali odkud glas dohadja, ponovi se opet zvanje. — Tam u boroviku mora biti.

Težkom mukom su sada jagar i Ivan sniega tirili prama onoj strani, odkud je glas dohadjal, koj je sve slabiji i slabiji postajal. Sad spazi Ivan pod jednom visokom jelvom čovieka ležati u sniegu i odmahidu obodva onamo. Sav u krvi je onde ležal čoviek, stuc i potrta flaša kraj njega. On je hripal te je od boli javkal, sad je otvoril oči te je gledal u približavajuće se. U istom hipu zategne lice prestrašeno te rukamaše, kak da se hoće pred tu stojećim Ivai nom obraniti. Ali i Ivan se je prestrašil te je prebledel, kad je u njem prepoznal Ambergera. Staromu oči su se kresile kak blisk.

»Jeli« — veli zubmi škripajuč — »to te veseli, da tu ležim! Pak baš ti si moraj prvi dojt.« — I svoj govor zaključil logomrzkom kletvom.

»Čujete Amberger,« — veli Ivan mirno — »ja vam neplaćam, kaj ste meni učinili Bog vam plati!«

»Je, pak kaj ima Boga?« — vikne Amberger — »gde je taj Bog?«

Ober deteta njegove glave najpre v jed-
nvi pongvi vojska je talila i njega je zatim
beteznoga deteta njegove glave vlejala. —
Siromaško betezno dete je odmah vumerlo.
Vračaricu pako su žandari prijeli.

Premarliu redar.

Nemškoga cesara decah bivši odhrani-
telj Kessler dvorski svećenik prigodom kra-
ljičar venčanja blizu stolne cirkve med os-
talem puku je stojal. Cesar je spazil sveće-
nika i ksebi mu je mahal. Jeden redar ko-
je blizu bil stal, nije spazil kad je cesar sa
rukum mahal i kad je svećenik vun stupil
iz gledajućega puka, redar na njega navali
pograbi ga i spotere mu njegovoga cilindera
kojega iz glave doli vzetoga: vu rukah je
držal, Cesar se dobro zabavljaj na redara
pomutnji i k svećeniku stupi i nekuliko pri-
jateljnj rečih pragovoril je k njemu, med
čim redar samv, da ni za drevnil od ne-
nada.

Skup zesekana stara ženska.

Krvavi dogodjaj zmešal je vu Samoš-
ujvaru trojčkih svetkov mira. Jeden Faze-
kaš Ferenc zvani proš huszár vu oštariji
iz sablom napal je Pleban Mitruna ženu,
koja je svojega muža došla izkat. Na šest-
deset ljetošne stare žene na njenoj glavi i
rukah življenju pogibelne rane je načinil.
Oštarije njeni prihodniki nisu ufali bjesnoga
husara prijeli, jerao se svakomu smrtjom
bil grozil, koj se knjemu približi. Kad je
husar videl, da se siromaška ženska bez
svesti srušila na zemlju je van pobegel i
vu jednoga vlaškgoga človeka hižu se skril.
Žandari medjutin: su ga našli i prijeli.

Odrešeni i znova prijeli obtuženiki.

Vu minućem ljetu Fekete Imria žena
rodjena Janossi Žsuzsannu iz njenimi paj-
dasi, petnajst ljetošnom Julianom i Toth
Imrium tim su bili ob tuženi, da Toth Im-
rium tim su bili obtuženi, da Toth Imria
tuvarušicu vu jednim hajdu-hadházi marofu
su vmorili i njeno mrtvo telo vu zdenec
hitili. Vu decembru na obdržavajućoj raz-
pravi, buduć istinskoga svedočanstva ni bilo
ob tuženike su odresili i slobodne pustili
Sada kak iz Böszörménya pišeju, žandar-

stvo je opet polovilo vse tri, jerbo jedna
ženska je našla, koja je vidla, kad su na
kola deli mrtvo njeno telo i vu zdenec
hitili.

Ponorola je vu cirkvi.

Vu ovih dnevih Nicksch Vinceka ženu,
iz Tarnove kak zsolnaiski pismovnik javi
su pozabeć vu cirkvu zaprli. Drugi dan k
božji službi došavši ponorjenu na cirkvenim
taracu ležeću su našli. Nesrećnu žensku su
vu Eger bili odpeljali.

Cigansko gostovanje.

Ove dneve je veliko cigansko gostu-
vanje bilo na káposztásmegeyerijskim polju.
Zabavljajući cigani samo na jedankrat su
se posvadili nad nećim, nože su spojemali
i nemilosrdno su spikali jeden drugoga, na
tuluko da su vnogi težko postali ranjeni.
Svadjlive cigane kojih je bilo do četerdeset
su žandari spolovili i na koli su nje odpe-
ljali na upještansko redarsko kapitanstvo,
odkud budu nje pretirali, ar zvuntoga po-
gibelnu vćiniju občinsku segurnost.

Sunčanica.

Iz Tapolce javiju. Dénes Mihály poljo-
delavec je na polju posluval i žnjim je bil
njegov sedem ljetošni sinek, koj med igra-
njem za trudjeni doli si je legel vu jednu
grabu, gde od velike vručine je sunčanicu
dobil. Vračiteljska pomoć vre mu ni mogla
hasniti i drugi dan mali dečec je vumerl

Smrtna zaljubljenost.

Dorogijsku obćinu kak pismovnik javi,
krvna zaljubljena drama drži vu razdraže-
nosti. Horvath Sándor, Horváth Gyule ze-
melskog gospona dvadeset dve ljet star sin
se zaljubil vu Huszar Károly bivšega var-
medjinskoga vračitelja Ilona zvanu čerku.
Roditelji medjutim nit čuti su ni hoteli da
bi se vzeli i prepredili su da bi se mogli
gde ziti. Zaljubljeniki nato su se odlučili iz
jednakim porazumljenjem da se budu skon-
čali. Van su otisli na groblje, gde mladi
človek prvlje iz dvemi kuglami skončal je
svoju dragu, zatim pako je on sam takaj
samotubojnikom postal. Horvath je lista os-
tavil za sobom, vu kojem ovu želju si iz-

javi, da su svojom dragom vu jeden grob
naj ga pokopaju.

Sit života.

Iz Hajduböszörménya telegrafiraju, Bá-
csi Péter šestdeset jedno ljetošni penziona-
rani učitelj ove dneve je obesil sebe i vu-
merl je. Bácsi si je vre na pre dal napra-
viti svojega križa i ime svoje takaj si je
dal zrezati na njega.

Siromaškoga človeka sreća.

Siromaški gmajnarski človek je bil
Krušek Pavel i vu Ecsed, hevesvarmedjin-
skoj obćini je stanujal. Bog ga sa vngom
decum blagoslovil, nego ktomu potrebnim
dohodkom niga obskrbel. Natuliko ni, da
Krušaki više su gladuvali, kak jeli. Radi
loga iz svojom ženom skupa jako zla mi-
sel dojde njim na pamet, koju napokon i
svršili jesu. Siromaškoga človeka na tuluko
je rezzalostilo ovo delo, da je vojku vzeli
i obesil je sebe. Jeden njegov sin medjutim
još za vreme dosta rano je spazil i vojku
su odrezali bili. Tri dni je ležal zatim vu
posteli i ravno si je premišljajal od samo-
ubojstva nekakvoga segurnešega načina kad
je jednoga velikoga službenoga za pečaće-
noga lista dobil. Iz Prage je došel list i od
toga javi vu njem višeše poglavarstvo Kru-
šaku da tamo stanujuća njegova sestra je
vumrla, i sedemsto jezer korun vrednoga
svoga imetka ostavila je na Krušek Pavla.
Takve šale ima negda negda živi nje.

Devojačko razbojstvo.

Iz Mikalaka javi pismovnik. Mica Rán-
ku ovdašni stanovnik zaljubil se je vu Dre-
zin Milka jako snažnu petnajst ljet staru
devojku. Da njemu zaljubljenost pov ne puca
nije prestal jurišati, koja medjutim nit nije
hotela čuti od Mince. Dečko nato iz svoje-
jemi tremi pajdasi ee dogovoril, četvorica
vdrlu su devojke njenih roditeljev vu nji-
hovu hižu. Ljepu Milkicu pograbiju, odneseju
na kola i odbežuju žnjom prama Aradu.
Prestrašeni roditelji su odmah javili žandar-
rom, koji su na konji jahali za devojke raz-
bojnik i vu Gaju su takaj i prijeli nje. De-
vojka koja omedlena ležala je na koli, pre-
dali su nju njenim roditeljem, dečke pako
su vu rešt zaprli.

Ivan je na tu opet kletvu mućal, pak
se je samo prignul, za da vidi ranu, i jagar
se je na zemlju kleknul i ranu pregledaval.
Ali obodva su morali uvideti, da tu pomo-
ći neima. Oni su ranjenoga dignuli te su
ga odnesli u jagariju. Dok je Ivan biežal
po kćer Ciliku a jagarica po doktora, izpi-
tival je jagar ranjenoga, na koj način se je
nesreća pripetila, ali stari je samo šutil. U
to se odpru vratu i nuler stupi Cilika te
ide odmah k postelji. Stari se je hotel po-
dići, kad je kćer opazil, ali mu slabina ni-
je dopuščala.

»Tko ti je japek to učinil?« — plaćuć
pita Cilika.

»Ja sam, Cilika« — zaskeči stari —
»poškližnol sam se, a štuc se je spružil —
tu u prsiah je kugla — jako boli — — —
moram umrieti.»

»Za Boga dragi japek, kaj govoriš —
zakriči Cilika.

»Već nikoga nemaé na svietu moje
diete« — zdehne umirajući.

Ona kakti nehotice prime Ivana za ru-
ku te se na njega nasloni.

»Kaj hoćeš s ovim?« — veli stan —
»taj mi vušči moji nesreću.»

»Nemoj tak misliti japek« — vikne
dievojka — »Ivek, da znaš, je moj dragi i
ako Bog hoće, bude mi muž.»

»Zar?« — vikne Amberger — »em je
taj moj glavni neprijatelj.»

Sad stupi k postelji Ivan i veli: »Vi
se varate Amberger — ja sam vam već
davno odprostil — a da vašu Ciliku ljubim
to je istina.»

Stari nije mogel sapu zmagati: — »ti
— — ti — — kojega sam ja nastrelil —
gore med pečinama — ti?« — komaj je iz-
govoril. Cilika zavrísne te si lice rukami po-
krije, jer timi riećmi joj je strašan čiu, na
njezinom Ivanu počinjén, bil odkrit! Dakle
njezin otac je hotel Ivana ubiti pak ga je
nastrelil, a Ivan je iz ljubavi prama njoj
šutil.

Ivan ju plaćuću ogrli: »Neplaći draga
moja ja te nepustiim!«

Sirokim pogiedom zuril je zvierokradi-
ca u ova dva i u tom hipu pokuca mu na
ledeno srce pokajanje.

»Ima plaćnog dana« — veli poliho.
Cilika ga kakti moleć pogleda, »Japek

pruži Ivanu ruku pak se šnjim pomiri.

Sad pogleda stari Ivana: »Moreš mi
odprostiti? Ivane?«

»Od srdca rado!« bil je odgovor.

»Anda mi dopelajte gospodina pleba-
nuša, ja hoćn umrieti, kak se za katolika
pristoji. Griešno je bilo moje življenje, o
gospodinu Bogu nikaj nisam hotel znati, sa-
mo me je zvierokradja veselila, sad je i to-
mu konac. — Ima plaćnog dana. On dojde
makar i kasno, ima Boga koj sve vidi i
zna — — —»

Gospodin plebanuš je došel i staroga
bogatoga zvierokradicu Ambergera dostojno
na smrt pripravil. Kad je jutro osvanulo
predal je Amberger dušu svomu stvoritelju
a pri postelji su klećali Cilika i Ivan te su
mu za dušu Boga molili.

Dojdućeg protulietja se je Cilika sa I-
vanom vienčala, te se je Ivan preselil iz
jagarije na Ambergerov veliki grunt, koj je
sad bil njegov, ali službu podjagarsku nije
pustil, on je bil najbogatiji podjagar one o-
kolice, a danas je valjda već i na jagara
avanziral.

Em. Kollay.

Takarékoskodni

lehet a sokszorosankitüntetett és régóta jól bevált

MAGGI-FÉLE IZESÍTŐ

helyes használata mellett.
Néhány csopp — a tálalásnál hozzátéve — alegondó, hogy ezáltal gyenge leve-
nek, mártásoknak, főzéseknek stb. egy pillanat alatt jó és erőteljes ízt adhassunk.
— Uvagecskékben 50 fillértől kezdve (utántöltés 40 fillértől kezdve).
Kapható minden fűszerkereskedésben, csemege-üzletben és drogueviában.

MAGGI-kitüntetések: 5 nagydíj, 32 aranyérem, 6 díszoklevél, 7 tiszteletdíj. Hatszor versenyen kívül, többi között az 1889. és 1900-iki párisi világtállításokon. Maggi Gyula bírálótag.

NOXIN

Czipő - Crème

(törvényesen védve).

sevrő- és kid-box-kalf-bőr fényesítéséhez.
A bőrt puhítja s vízhatlanná teszi, annak
tűkőrfényt kölcsönöz. Kapható: drogériák-
ban, jobb czipő-üzlet, bőrkereskedés,
festék- és fűszerüzletekben.

Főraktár CSAKTORNYÁN:

MAYER TESTVÉREK

„URANOS” vegyészeti
gyár

Hochsinger Testvérek Budapest, VI., Rózsa-utca 85.

Gabona árak. — Ciena žitka

I m.-mázsa.	I m.-cent.	kor fill.
Buza	Pšenica	15.00 —
Rozs	Hrč	12.00 —
Árpa	Ječmen	12.00 —
Zab	Zob	13.00 —
Kukoricza új	Kuruza nova	16.00 —
Fehér bab új	Grah bel	20.00 —
Sárga » »	» žuti	16.00 —
Vegyes » »	» zmješan	15.00 —
Kendermag	Konopljeno seme	22.00 —
Lenmag	Len	16.00 —
Tökmag	Košice	18.00 —
Bükköny	Grahorka	12.00 —

Margitai József

Horvát nyelvtan

iskolai és magánhasználatra

Ára kötve: 3 korona.

Margitai József

Horvát-magyar és magyar-horvát

Zsebszótár új bővített kiadás

Ára kötve: 3 korona.

Kapható: FISCHEL FÜLÖP

könyvkereskedésben

Nagykanizsán és Csaktornyan.

Globin
a legjobb és legfinomabb
czipőszifonószert

Globus - tisztító kivonat

917

Egy jó erkölcsű fiu tanulónak

felvétetik
Fischel Fülöp (Strausz Sándor)
könyvnyomdájában
CSAKTORNYÁN.

Tisztításhoz csak

Globus
tisztító kivonatot
használjunk.
Legjobb tisztítószert
a világon

Jónak, a jobb
az ellensége.
Tényleg a legjobb az eddig használtban levő szappan, szódák, por, stb. anyagoknál vékony
és passzív ruhanevelők mosására. A Schicht által újonnan feltalált

mosókivonat,

„Asszonydicséret”

védjeggyel,
a ruha beáztatására.

Előnyök:

1. Az eddig szükséges volt mosási időt a felére csökkent.
2. Fáradtságot a negyedére.
3. A szóda használatát teljesen fölöslegessé teszi.
4. Minthogy tisztább, tehát fehérebb is varázsolja a ruhát.
5. Ugy a kezeknek, mint a ruhának teljesen ártalmatlan, amiért az alant jegyzett csög keszeséget vállal.
6. Rendkívül kiadósága folytán olcsóbb, minden más mosószernél.

Néikülözhetetlenné válik minden háziasszony és mosónőnél egy egyszeri kísérlet után.
Mindenütt kapható.

Schicht György, Aussig.

A legnagyobb gyár a maga nemében, az európai szárazföldön.

Magyar Regényírók

Megjelent az első sorozat. Tartalma:
 Csiky Gergely: Az Atlasz család. *Illusztrálta Neogrády Antal.*
 B. Kemény Zsigmond: A rajongók. Két köt. *Illusztr. R. Hirsch Nelli.*
 Pálffy Albert: Esztké kisasszony professzora. *Illusztr. Márk Lajos.*
 Vadnai Károly: A kis tündér. *Illusztrálta Nagy Sándor.*

A legértékesebb magyar regények

egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti

MIKSZÁTH KÁLMÁN

a ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját – a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását – öleli fel.

AZ ÍRÓK NÉVSORA	Baksay Sándor	Dóczy Lajos	Iványi Ödön	Nagy Ignác	Tolnai Lajos	AZ ÍRÓK NÉVSORA
	Beniczkyne Bajza Lenke	B. Eötvös József	Jókai Mór	Pálffy Albert	Vadnai Károly	
	Beöthy László	Fáy András	B. Jósika Miklós	B. Podmaniczky Frigyes	Vas Gereben	
	Beöthy Zsolt	Gaál József	Justh Zsigmond	Pulszky Ferencz	Verseghy Ferencz	
	Bródy Sándor	Gárdonyi Géza	B. Kemény Zsigmond	Rákosi Jenő	Werner Gyula	
	Csiky Gergely	Gyulai Pál	Kuthy Lajos	Rákosi Viktor	Wohl Stefanie	
	Degré Alajos	Herczeg Ferencz	Mikszáth Kálmán	Toldy István		

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom, famentes papiros.

Diszkrét izlésű, diszes bekötési tábla.

MEGRENDELŐ-JEGY.

A „Magyar Regényírók”

minden művelt magyar urí család örökbecsű könyvtára. A hatvan kötet félénként *öt kötetes* sorozatokban jelenik meg. Az első öt kötet most hagyta el a sajtót.

A 60 kötet ára előkelő kötésben 300 kor. Törleszhető havi 4 koronás részletekben is. Megrendelhető a mellékelt rendelő-jegy felhasználásával bármely könyvkereskedés útján. – Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó intézet

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda

szégtől

szívesen megrendelem a

«MAGYAR REGÉNYÍRÓK»

című gyűjteményes vállalat *hatvan* kötetét. vászonkötésben 300 koronáért:

a) *négy* koronás havi részletfizetés mellett,
 b) *félénként* fizetendő 25 korona utánvétel mellett.

A nem kívánt módokat törölendő.

Előadomással veszem, hogy a fenti műből 1904 szeptember hótól kezdve félénként egy-egy 5 kötetből álló sorozat jelenik meg. A részletek az első szállítástól kezdve minden 10-én a fenti cégnél fizetendők be mindaddig, míg a teljes vételára kifizetődött. A részletek be nem tartása esetén a részletfizetési kötelezettség megszűnik és a teljes vételár esedékessé válik. Az első részlet utánvétel.

Szövegi megállapodások érvénytelenek.

Lakóhely és kelet:

Név és cím: